

Kristian Vognsen

(9. januar 1934 – 15. maj 2020)

Af Hardy Pedersen

Der kan være mange grunde til, at man bliver kendt i sit lokalsamfund. Det kan være en enkeltstående begivenhed, hvor man gør sig bemærket, man kan måske komme i medierne på grund af en bestemt færdighed eller man kan have leveret en bemærkelsesværdig indsats gennem mange år. Det er det sidste, der er gældende for Kristian Vognsen, som denne fortælling skal handle om. Faktisk er der ikke tale om én indsats, men mange forskellige indsatser, der gør, at Kristian Vognsen blev en kendt og agtet person i Gistrup.

Mindst tre årelange indsatser gør, at rigtig mange i Gistrup og omegn kendte Vognsen. Han var en særdeles dygtig og vellidt lærer på Gistrup skole gennem hele hans arbejdsliv, han var en markant person i forbindelse med (gen)indførelsen af fodbold i Gistrup, og han lærte en, eller måske nærmere to generationer i Gistrup at svømme, samtidig med, at de havde et fantastisk samvær.

Selvom Vognsen levede et helt liv i Gistrup fra 1958 til 2013, så var hans egentlige hjemsted i Valsted ved Nibe og tæt på Limfjorden. Her blev han født og voksede op, og her flyttede han tilbage til og levede sine sidste år. Faktisk boede han de sidste år, så han kunne se sit fødehjem.

Vognsen blev født i 1934, som nævnt i Valsted, hvor han voksede op med sine fire søskende. Som barn søgte han viden om alt muligt, og elskede at færdes ved Limfjorden. Fra han var 5 år, begyndte han at deltage i fiskeriet, og det fortsatte han med hele livet igennem. Tidligt begyndte han også at spille fodbold, og det kom han til at gå meget op i. Hans far døde allerede, da Kristian Vognsen var 16 år gammel. Det var

tuberkulosen, der tog faderen. Det var ikke et rigt hjem, så børnene måtte hjælpe til med at få tingene til at hænge sammen, så de måtte tidligt ud at tjene penge.

Vognsen – nu kalder vi Kristian Vognsen for ”Vognsen” i resten af artiklen, for det blev han altid kaldt, og sådan var han kendt af alle. Ikke for at være ”snobbet” og ikke for at være gammeldags; for han var alt andet, men sådan blev han bare kendt.

Vognsen var som nævnt, interesseret i mange ting, og det var tidligt et ønske for Vognsen at blive lærer. Men man skulle være 18 år for at kunne komme ind på lærerseminariet i nærheden. Imidlertid fandt Vognsen Haslev Seminarium på Sydsjælland, hvor han kom ind allerede som 17-årig. Seminariet var Indre missionskole, og det var Vognsen bestemt ikke. Vel nærmest tværtimod. Vognsen debatterer senere i livet bl.a. ved kronik i Aalborg Stiftstidende i 1966, kristendommen, hvor han foreslår, at dåb og konfirmation afskaffes, og der indføres objektiv religionsundervisning i skolen.

Studierne på Haslev Seminarium gik godt. Vognsen havde tilsyneladende fundet sin rette hylde, og han gik meget op i undervisningen og også i fællesskabet på seminariet. Men der var meget langt til Valsted, så det var noget dyrt at komme hjem og besøge familien og vennerne.

Familien betød meget for den unge Vognsen, som det gjorde det livet igennem, så selv om han var glad for seminariet, så ville han også gerne besøge hjemmet. Og han skulle også gerne spille flest mulige kampe på det lokale fodboldhold i Valsted, selvom det kun blev lidt

sporadisk. Vognsen tog forskellige arbejdsopgaver for at tjene til billetten. Blandt andet så passede han have og klippede hæk på seminariet for at få råd, hvis ikke det lige lykkedes at blaffe hjem.

Vognsen blev færdig med studierne og kunne kalde sig lærer i 1956. Så stod den på værnepligt. Den blev aftjent ved Militærpolitiet. Her skal nævnes, at Vognsen fik Carnegiefondens fortjenstmedalje, da han sammen med kolleger opdagede en brand i et hus, hvor han var med til at redde to børn ud fra flammerne.

I 1958 kom Vognsen til Gistrup, hvor han blev ansat på den nye Gistrup skole – altså skolen der blev begyndelsen til den skole, som vi kender i dag. På den nye skole blev også ansat Herdis Dam og førstelærer Mosdal.

Vognsen lejede sig ind i den gamle skole på Gl. Gistrupvej – nu Splinten – og boede der i hele sin tid i Gistrup. Først altså som lejer, men i 1969 vil den gamle Gunderup-Nøvling kommune sælge skolen, inden kommunen bliver lagt sammen med (ind under) Aalborg kommune, og Vognsen købte skolen.

I de første år på Gistrup skole var der kun de tre lærere og fire klasser. Der var tre klasseværelser, et bibliotek og en gymnastiksal. Da Gistrup begyndte at vokse kraftigt i begyndelsen og midten af 60'erne blev der føjet en række tilbygninger til skolen. Man kunne ikke nå at bygge lige så hurtigt, som der kom flere elever. Skolen var derfor overfyldt på flere tidspunkter, og det var nødvendigt at bruge omklædningsrummene til undervisning.

Vognsen ”blandede” sig hurtigt i byens liv, og han blev involveret i idrætsforeningen LKB – eller Lundby Krat Boldklub, som den hed dengang; nu LKB-Gistrup. LKB blev etableret i 1941 som en håndboldklub. Ret hurtigt kom gymnastik og badminton til, og der blev også spillet fodbold i nogle år, men det var gået i sig selv igen. Vognsen var meget interesseret i fodbold, og havde jo spillet selv fra han var helt lille.

Så Vognsen fik sat gang i fodboldspillet igen og allerede det første år kunne der lige netop samles 11 spillere og et hold blev tilmeldt i serie 5, der var den laveste række. Holdet rykkede op det første år med Vognsen som dynamisk indpi-sker. Han spillede i øvrigt sin sidste 1. holds kamp som 37-årig.

Allerede året efter, i 1959, blev Vognsen formand for LKB, og han satte nye mål for fodbolden i Gistrup. Vognsen var formand for LKB i fire år.

Der var kun en fodboldbane på det areal, som vi i dag kender som Spar Es. Der var ingen omklædningsrum så vask af støvler og omklædning foregik ved den daværende købmands udendørs vandhane og i garagen. Vognsen mente, at der var brug for et klubhus, så han gik i gang med forberedelserne. Det blev aftalt med det daværende sogneråd i Gunderup-Nøvling Kommune, at man kunne få et tilskud til opførelsen, og at klubhuset skulle opføres ved frivillige. Klubhuset (Spar Es) stod klar til LKBs 20-års jubilæum den 17. juni 1961.

Det nye klubhus betød, at der blev flere, der ville spille fodbold, så kort tid efter åbningen var der to seniorhold og to drengehold, så en bane var lige i underkanten. Vognsen tog så initiativ til, at det øverste areal ved klubhuset kunne gøres klar til en fodboldbane. Der blev lånt en traktor ved Aalborg Kommune, og der blev hentet muld ved Landbækken. Gymnastikundervisningen i skolen blev brugt til, at eleverne var med til at samle sten på arealet, så

inden længe var der to baner klar til fodboldspillere.

Der findes mange gode ”historier” om Vognsen i disse år. Han var helt tydeligt det sociale omdrejningspunkt både for børnene på skolen og de lidt ældre i LKB. F.eks. var det også ham, der hver lørdag lejede en bil, så fodboldspillere kunne køre til bal i Mou. Der var i øvrigt fast spilletidspunkt dengang kl. 10.00 søndag formiddag, så det krævede af og til lidt ekstra opvarmning for at blive klar til kampen.

Vognsen kerede sig om dem, der havde det svært. Da Gistrup skole i slutningen af 60erne rundede 200 elever, skulle skolen have en kurator. Det der i dag har betegnelser som SSP-lærere. Det var selvfølgelig naturligt, at det var Vognsen, der fik denne opgave. En position hvor han hjalp mange elever, når de havde det svært i skolen eller i hjemmet.

Vognsen havde således hurtigt markeret sig i Gistrup, som en af de driftige personer, og samtidig var han i gang med at etablere sig som en meget afholdt lærer på skolen, hvor hans undervisning var noget mere spændende, involverende, moderne, end man var vant til. Han arrangerede også aktiviteter uden for skoletiden som filmklub og diskotek. Selvom Vognsen var meget interesseret i mange emner, kan de fleste huske ham som engelsklærer. Flere generationer i Gistrup taler engelsk ”the Vognsen-way”.

Skolearbejdet kom selvfølgelig i første række, selvom Vognsen får tid til meget andet. Han underviste også på aftenskole og gik selv på videreuddannelse i Aalborg, så der blev ikke så meget tid til det, som han selv betegnede, som sin største interesse: Litteratur. Vognsen læste meget, og han både skrev og talte meget om meget forskelligartet litteratur, såvel i sit skolearbejde, som i indlæg i forskellige fagblade og tidsskrifter.

Som tidligere fortalt var Vognsen meget interesseret i vand og voksede op med Limfjorden som nabo. Der er som bekendt ikke noget vand i Gistrup, og efter Vognsen havde været ved kommunen for at høre, om det kunne tænkes, at der kunne bygges en svømmehal i Gistrup, og fået nej, tog han selv affære. Vognsen havde en svømmeeksamen med sig fra seminariet og ville gerne lære børnene i Gistrup at svømme. Han fik så lov til at lave et svømmebassin på sin, endnu lejede, grund. Et svømmebassin noget større end bare en privat pool, men et bassin som han senere fortrød, han ikke havde lavet større, da der ikke var plads til udspringsvipper. Bassinet stod klar i 1967, og der blev åbnet for alle.

I sommerferien kunne man få svømmeundervisning. Det kostede 10 kr. om måneden. Undervisningen var om formiddagen. Om eftermiddagen kunne man komme ind for 1 kr. og bruge bassinet og området til sol- og vandbadning. Om aftenen var det de voksnes tur. Der kunne være flere hundrede børn i området i løbet af en sådan sommerdag. Selvom der ingen vand var i Gistrup, lærte således næsten alle børn i Gistrup i de år at svømme på grund af Vognsens bassin.

Bassinet blev i øvrigt fyldt op med vand om vinteren, og så blev der stået på skøjter og spillet ishockey.

Vognsen blev i 1969 gift med Lis. Lis er født og opvokset i Gistrup. De fik to sønner. I 1970 Flemming og i 1976 Torben.

Selvfølgelig blev prioriteringerne så anderledes, men Vognsen fortsatte med at være en markant person i byen. En værdsat lærer, fodboldspiller nu som old og grand-old spiller, fulgte alle sønnens fodboldkampe, slog sig en del på musikken, holdt af en kortaften med gode venner og så den livslange passion af Limfjorden. Han havde 12 ruser, der stod i Valsted, som skulle ses efter to gange om ugen. Ålene blev rensset, puttet i poser og blev givet væk eller solgt til venner og bekendte.

Lis og Vognsen blev skilt i 1987. Vognsen blev boende i den gamle skole, hvor han gennem årene havde mange lejere. Mest studerende for det interesserede og inspirerede ham at tale og diskutere med de unge.

Det var en overraskelse for mange, at Vognsen lod sig pensionere allerede som 59-årig. Han havde dog stadig vikartimer på skolen i en år-række – og det kunne han have i mange forskellige fag. Vognsen var stadig opdateret på alverdens emner, som han gerne talte om, men også fortsat skrev om – både til udgivelser forskellige steder men også til skrivebordsskuffen. Der kunne citeres både fra Freud og fra Steinbech.

Vognsen bevarede også sin fysiske form hele livet og da han er langt oppe i 70erne kunne han ses i Brugsen på sine inliners (rulleskøjter).

I det hidtil beskrevne er Vognsen beskrevet som den udadvendte og initiativtageren til aktiviteter. Vognsen havde også en anden side, som vi af gode grunde ikke kender så godt. Han kunne

også godt lide at være alene. Havde det godt i sit eget selskab og med at studere de mange interesser, som beskrevet. Naturen betød meget for ham, og han kunne bruge mange timer, selvfølgelig ved vandet, men også i andre dele af naturen. Men han kunne faktisk også bruge mange timer indendørs i sit eget selskab. Måske derfor så man ham også lidt mindre i Gistrup end tidligere.

Længslen mod Valsted og Limfjorden blev større og større jo ældre Vognsen blev. Og som 79-årig besluttede Vognsen at sælge huset i Gistrup og bygge et helt nyt hus i Valsted, meget tæt på sit fødehjem. Her levede han et stille men stadig aktivt liv med sine mange interesser.

Som 83-årig fik Vognsen en begyndende demens, som tiltog gennem årene. Han var dog stadig frisk og var det heldigvis til det sidste, indtil han blev indlagt en god uge, inden han sov stille ind 86 år gammel. Det var den dag, han skulle have været på plejehjem – det vidste han ikke, men han havde altid sagt, at det ville han ikke – så han fik sin vilje.

Et langt og aktivt liv var slut. Et liv der har sat sig mange spor hos rigtig mange børn og unge, der nu som voksne husker tilbage på de færdigheder, han gav dem, og ikke mindst de moralske værdier, der lever videre gennem generationerne.